

WILSON BENESCH, CRAIG EN CHRISTINA MILNES

Passie

De afgelopen jaren heb ik uitgebreid kennis kunnen maken met verschillende modellen van het Engelse luidsprekermerk Wilson Benesch. Als monitor luidsprekers kwamen de Arc en Trinity voorbij. Heel bijzonder was de Torus, een infrasonische basgenerator en dus feitelijk een soort van subwoofer en ook vloerstaanders in de vorm van de A.C.T. en Chimera met als recentelijk aanvulling de Square 2, zijn uitgebreid beluisterd. Wie mijn testen heeft gelezen zal erachter zijn gekomen dat het hier om nogal onorthodoxe ontwerpen gaat die bijzonder materiaalgebruik zeker niet schuwen. Enkele maanden geleden was het ontwerp/eigenaars echtpaar Craig en Christina Milnes voor de introductie van hun nieuwe Trinity luidsprekersysteem in Nederland en was er de nodige tijd ingeruimd voor een exclusief interview met uw Music Emotion verslaggever. Van hout naar carbon en van Carbon weer naar... hout!

Het is 12 september 2007 en ik ben wederom te gast bij Wilson Benesch dealer Art's Audio in Naaldwijk. Gezegd moet worden dat ik het knap vind om zo vaak tijdens tests van verschillende merken en zelfs voor verschillende bladen, bij steeds één en dezelfde winkel terecht te komen. Ik denk dan ook dat dit grotendeels een verdienste is van de enorme gedrevenheid van het winkelteam bestaande uit Arthur Venis en Eric Paulus, aangevuld door hun indrukwekkend fraaie winkel met passende entourage. Samen met een select groepje genodigden woon ik die dag de introductie bij van de Wilson Benesch Trinity monitorluidsprekers in samenwerking met de van hetzelfde merk afkomstige Torus infrasonische basgenerator, waarover later in dit verhaal meer. Om deze introductie op passende wijze luister bij te zetten heeft importeur Audio Excellence uit Zevenbergen besloten om het ontwerpechtpaar Craig en Christina Milnes over te laten komen. Een bijzondere gelegenheid en een buitenkans om deze roemruchte ontwerpers voor mijn rubriek uit te nodigen. Door de welwillende medewerking van Kees Jan Lankhaar van Audio Excellence wordt het in-

broken en is het vooral Christina die op typisch Engelse wijze de nodige kwinkslagen en humor tentoonspreidt. Toch blijkt al snel in het gesprek dat zij eveneens zeer betrokken is bij de werkzaamheden rond Wilson Benesch. Christina is de managing director en draagt zorg voor de dagelijkse gang van zaken binnen de onderneming en neemt de verkoop, productie en financiële planning voor haar rekening. Craig is duidelijk de technicus en houdt zich bezig met productontwikkeling en vormgeving. Werner: 'Voordat ik jullie de nodige vragen wil gaan stellen over de bijzondere gebruikte technieken, productiemethoden en materialen, denk ik dat het voor onze lezers nuttig is om in het kort de ontstaansgeschiedenis van Wilson Benesch uit de doeken te doen'. Craig: 'Een goed idee want dit verklaart veel over de wijze en het hoe en waarom wij tot onze huidige modellen en materiaalkeuze zijn gekomen. De start van Wilson Benesch is in het jaar 1989, waar wij als fervente muzik liefhebbers na indienen van onze plannen, een fors subsidiebedrag van 25.000 Engelse pond tot onze beschikking krijgen om een omvangrijk onderzoek naar de (audio-)toe-

der materiaal beter geschikt was. Door uiteindelijk de vezels in een speciale centrifuge in elkaar te laten verweven, ontstond er een veel sterkere constructie dan eerder mogelijk was. En door de vele evaluaties en onderzoeken, zijn we uiteindelijk tot heel nieuwe en diepgaande inzichten gekomen hoe geluidstechnische gedragingen van materialen de weergave kunnen beïnvloeden. 1994 is het volgende belangrijke jaar voor ons. We zijn toen in staat gebleken om het eerste Wilson Benesch luidsprekersysteem welke onze carbon technologie gebruikt, genaamd A.C.T. (Advanced Composite Technology) het levenslicht te laten zien. De officiële introductie van dit revolutionaire systeem is in 1995 tijdens de High-End show in Frankfurt en deze vloerstaande A.C.T. wordt daar met verbazing en ontzag ontvangen. Hiermee is een solide basis voor onze naamsbekendheid en kwaliteit gelegd. Alle modellen die we hierna op de markt hebben gebracht zijn allemaal min of meer gebaseerd op deze eerste A.C.T. Uiteraard staan tijd en techniek ook niet stil en weten we het procédé steeds verder te verfijnen, maar de basis is in principe nog steeds hetzelfde'.

voor muziek

terview keurig in het toch al behoorlijk volle dagprogramma gepast en zo komt het dat ik op deze introductiedag met gepaste eerbied tegenover dit innovatie ontwerpersechtpaar zit. Het is voor mij in al die jaren slechts de tweede keer dat ik een echt audio echtpaar tegenkom en alleen Edwin en Gabi van der Kley (Siltech en Crystal Cable) zijn deze mensen voorgegaan. Het leuke en interessante van zo'n echtpaar is hoe ze de rollen hebben verdeeld en op welke wijze ze zakelijk en privé weten te scheiden. Wanneer Craig en Christina tegenover mij zitten is het ijs al snel ge-

passing van carbonvezels op te starten. Geen sinecure natuurlijk, want we hadden op dat moment nog maar beperkte kennis en wisten nog niet of we konden bereiken wat we uiteindelijk voor ogen hadden en wat daar precies voor nodig was. Wel hadden we een einddoel voor ogen en na veel onderzoek en volharding was het eindresultaat 's werelds eerste carbon sub chassis draaitafel en wat later ook de bijbehorende arm van uiteraard hetzelfde materiaal. Waarom Carbon? Wij vonden dat voor de producteigenschappen die wij graag willen zien, er verder eigenlijk geen enkel an-

'Fully British'

Om één en ander te illustreren hebben Craig en Christina de nodige voorbeelden en modellen meegenomen en wat mij opvalt is dat de modellen van Wilson Benesch véél verder gaan dan enkel de Carbon behuizing. Craig vertelt dat ook de Tactic bas/midden eenheid niet alleen geheel in eigen beheer is ontwikkeld maar ook wordt geproduceerd! 'Fully British' dus. Alleen hierdoor is WB volgens hem in staat om de luidsprekereenheid exact zo af te stemmen dat er in het filter zo min mogelijk kunstgrepen hoeven te worden uitgehaald. Een ■■■NEXT

kostbare methode en zo gaat het door tot aan het kleinste kastdetail en onderdeel. Letterlijk alles is tot in de perfectie compromisloos uitgewerkt en het mag dan ook niet verwonderlijk zijn dat Wilson Benesch luidsprekers niet goedkoop zijn. Craig zelf verwoordt het toch net even anders: 'Wilson Benesch luidsprekers zijn kostbaar, maar zeker niet duur. Ik durf zelfs te beweren dat wij een maximaal prestatieniveau nastreven tegen de laagst mogelijke prijs! Als je ziet hoeveel aandacht wij besteden aan het zo efficiënt en economisch mogelijk produceren met behoud van al onze basis-eisen en compromisloos materiaalgebruik, dan blijkt de eindprijs voor al deze perfectie nog reuze mee te vallen!' Wanneer Christina even later een ruwe conusvorm tevoorschijn haalt en er pardoes op gaat staan valt mijn mond bijna open van verbazing, want bij het oppakken van dit nog niet afgewerkte eindproduct valt meteen het geringe gewicht en extreme stijfheid op. Christina: 'Dit is weer een mooi voorbeeld van zaken die wij inmiddels bereikt hebben. Deze conus van een Tactic eenheid is enerzijds heel licht van gewicht, maar anderzijds met geen mogelijkheid te vervormen en heeft een hoge interne demping tegen ongewenste resonantie. Het mag duidelijk zijn hoe groot het voordeel is om een luidsprekerunit met zo'n vervormingsarme conus uit te rusten. Precies wat wij bewerkstelligen in onze Tactic bas/midden eenheden. Tel daarbij ook nog eens de in eigen beheer vervaardigde korf, spreekspoel en magneetsysteem. Allemaal binnen extreem nauwe toleranties.' Werner: 'Oké, dit is allemaal heel duidelijk. Wilson Benesch gaat compromisloos te werk, er worden state-of-the-art productiemethoden en materiaalgebruik toegepast en alles wordt net zolang geperfectioneerd tot het helemaal 'af' is. Wat ik dan nog niet weet is, waar al deze ideeën in beginsel ontstaan en of jullie na werktijd de bedrijfsbezigheden mee naar huis nemen? Christina: 'Hahaha, dat is een goeie. Om met het laatste te beginnen, ja, het is moeilijk als je beiden zo sterk betrokken bent bij werkzaamheden die je aan het hart gaan en waar je het grootste gedeelte van de



dag mee bezig bent, om daar 's avonds niets meer over te zeggen. Overdag hebben wij bij Wilson Benesch geheel eigen taken en zien wij elkaar eigenlijk niet eens zo veel. Maar we proberen wat we bespreken willen, vooral tijdens vergaderingen binnen het bedrijf te uiten en het thuis zoveel mogelijk te laten rusten (haar ogen beginnen opeens ondeugend te twinkelen), hoewel dat natuurlijk niet altijd lukt!' Craig: 'Ja, dat blijft een moeilijk punt, maar we slagen daar best redelijk in. Wat de ideeën betreft, die doe ik grotendeels op tijdens mijn vele vlieguren. Een vliegtuig is een hoogtechnologische omgeving en daar word ik altijd hevig door geïnspireerd. Omdat je verder toch weinig kunt doen, begin ik dan vaak te schetsen. Zo is vrij recent ook de Torus infrasonische generator ontstaan. Een ontwerp waar ik op dit moment technisch het meest trots op ben. Het is een zeer vooruitstrevend ontwerp en nee, het is géén subwoofer zoals iedereen vaak denkt. Feitelijk bestaat de behuizing uit een extreem stijf stuk carbon dat de hoogste stijfheid en dichtheid heeft die wij momenteel kun-

nen maken. Het bijzondere van de Torus is dat de conus feitelijk één geheel is met de behuizing. Er is eigenlijk geen losse basunit en luidsprekerchassis en doordat de gehele constructie trillingsvrij werkt, op een totaal andere manier dan gangbaar, heb je wel extreem vervormingsarm laag, maar op geen enkele wijze ongewenste resonanties of vervorming. Hiermee is de Torus mijns inziens de eerste infrasonische generator die laag kan weergeven in een ongekende kwaliteit, zeer snel en absoluut niet aanwijsbaar. Als aanvulling daarop hebben wij als tegenhanger het Trinity luidsprekersysteem ontwikkeld. Een monitorsysteem voorzien van een geheel nieuwe ontwikkeling genaamd Sphere. Deze Sphere is in samenwerking met het Japanse Murata ontwikkeld en is een ultrasonische generator. Naast de Tactic II bas/midden eenheid, heeft onze 'normale' softdome tweeter een optimaal weergavebereik van 5.000 tot zeg 18.000 Hz. Dit lijkt genoeg gezien ons maximaal hoorbare frequentiebereik tot 20.000 Hz. Nu hebben recente onderzoeken aangetoond dat het echter wel dege-



lijk nuttig en wenselijk is om dit bereik fors uit te breiden. We horen deze ultrahoge tonen dan wel niet direct, maar ze dragen net als infrasonische klanken, bij aan een intenser beleving van muziek. In de Trinity loopt deze 'supertweeter' van 18.000 Hz tot maar liefst 100.000 Hz! Een bereik veel verder dan welke tweeter dan ook en dat ook nog eens met de grootst mogelijke accuratesse. Zeer interessant en indrukwekkend is de uiteindelijke uitwerking op wat men daadwerkelijk waarneemt. Iets dat je straks verder zelf kunt ondervinden. Het mooie is dat we nu de Torus hebben voor het infrasonische gedeelte en de Sphere als logische aanvulling voor de andere, ultrasonische kant van het spectrum. Laten we met z'n allen gaan luisteren, want dit ondergaan zegt meer dan ik met 1000 woorden kan vertellen.

Luisteren

Samen met een aantal andere genodigden begeven we ons vervolgens naar de ruime luisterruimte van Art's Audio. Hier staan beide Trinity's en het Torus systeem (infrasonische generator

met actieve filteringsunit) aangesloten op de toplijn van Naim. Luidsprekerkabels zijn van MIT en interlinks van Nirvana. De eerste indruk is dat de Trinity visueel best veel overeenkomsten heeft met de Arc alleen dan gevat in een beduidend groter jasje. Bij een nauwkeuriger vergelijking blijken er toch veel verschillen te zijn, zowel aan de buitenzijde als onderhuids. Niet alleen is de kast behoorlijk groter ook de bijbehorende standaard (de Trinity is een monitorluidspreker) hoort vast bij de luidspreker. Het filter is er namelijk in gemonteerd. Ook is deze standaard duidelijk verder geëvalueerd en helemaal op maat voor de Trinity. Verder is de carbonkast weer verder verfijnd en bestaat deze onderhuids uit sandwich constructie. De units zijn zwaar gemodificeerd en dan natuurlijk nog de goudkleurige Sphere, een soort van supertweeter die doorloopt tot 100.000 Hz! Opvallend is dat alle units mooi 'chassisloos' gemonteerd zijn zonder zichtbare storende schroeven. Kortom visueel een plaatje, maar gehoormatig? Al bij de eerste indrukken van de Trinity compleet met de Torus infrasoni-

sche generator, komt grotendeels het typerende Wilson Benesch geluid naar voren. Voornaam, uitgewogen, zonder excessen. Maar wacht eens even, er zitten een paar heel opvallende aspecten in de weergave. De weergave en dan met name van het hoogbereik, word door mij die dag ervaren als vloeiend, homogeen en ogenschijnlijk een tikje terughoudend maar tegelijkertijd heel bijzonder is de enorme fijnoplossende wolk van ruimtelijke informatie. Meestal zijn dit tamelijk tegenstrijdige zaken want een rustig, bijna anti excessief hoog gaat eigenlijk nooit samen met zo'n verfijnd en prachtig open klinkend ruimtebeeld. De Torus 'subwoofer' speelt al die tijd netjes mee en ook deze maakt een zeer overtuigende indruk. Bij heftige muziekpassages zie ik het forse membraan wel bewegen, maar ik moet binnen een straal van 40 cm(!) komen om te horen dat het sublaag hier daadwerkelijk vandaag komt! Bij elkaar een heel verrassende en bijzondere beleving waardoor het totaalstelsel beslist overtuigend overkomt. Om geheel in deze infra- en ultrasonische sferen te blijven, speelt het Trinity ■■■NEXT



systeem met het Torus systeem. Op verzoek van een aantal genodigden waaronder ikzelf wordt deze ter vergelijking uit- en weer ingeschakeld. De waarneembare verschillen zijn overduidelijk. Zonder Torus is toch wel te horen dat er enkel een monitor luidsprekersysteem staat te spelen, nog steeds uitstekend van kwaliteit en hoogoplossend, maar door het op forse wijze afnemen van de breedbandigheid, verdwijnt er toch ook een belangrijk deel van de drie dimensio-

onale luisterbeleving. Voor iedereen die dus serieuze interesse heeft in de Trinity zou ik zeker overwegen om het Torus systeem erbij te nemen. Pas dan komt de hele filosofie van infra- en ultrasoon echt tot zijn recht. Een mogelijkheid is natuurlijk beginnen met de Trinity en in een later stadium het Torus systeem erbij.

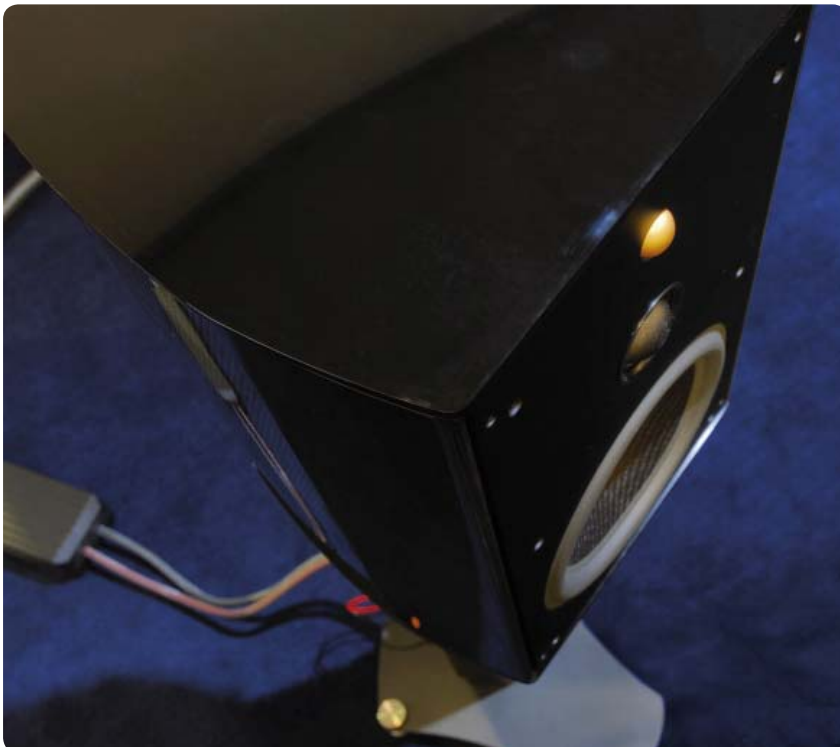
Craig en Christina genieten intussen met volle teugen van alle consternatie die ze met hun nieuwste loot weten op te wekken en ook zij weten als geen an-

der dat om het volle potentieel uit de Trinity te halen je één of idealiter zelfs twee Torussen moet inzetten.

Conclusie

Na deze waardevolle dag snap ik veel beter het hoe en waarom achter de Wilson Benesch producten. Dit bedrijf wordt gedreven door kennis, techniek en de passie om je eigen idealen te verwezenlijken. Hier worden geen gebaande wegen betreden en worden producten gemaakt die moeten voldoen aan de fantasierijke visie van Craig en Christina Milnes. Een Wilson Benesch luidspreker zal dan ook nooit een financiële kaskraker worden, domweg omdat de knowhow in deze producten zo hoog is, de productiemethodes en materialen zo kostbaar en de productie gewoon 100% in Engeland plaatsvindt, dat ze onmogelijk echt goedkoop kunnen worden. Hoewel bij de nieuwe instap Square serie de luidsprekerbehuizing niet van carbon is vervaardigd maar juist van... hout! Craig: 'Dit komt omdat wij (ja, inderdaad weer in het vliegtuig!) een methode hebben bedacht waardoor we de typische hout of MDF kastkleuring, sterk hebben kunnen verminderen. Uiteraard blijven wij de voorkeur geven aan carbon voor onze echt compromisloze ontwerpen maar bij de Square vinden wij dat we hierin uitstekend zijn geslaagd.' Craig en Christina Milnes zijn een sympathiek echtbaar, zeer goed op elkaar ingespeeld en er vast van overtuigd de audiowereld te 'carboniseren', eenvoudigweg omdat dit in hun opinie het beste materiaal is om kasten en aanverwante akoestische producten van te maken. Terwijl u dit leest zijn ze vast weer al vliegend op weg naar een volgende presentatie, dus als u iemand met een Engels voorkomen naast u in het vliegtuig druk ziet zitten schetsen zou het best wel eens Craig Milnes kunnen zijn.

Tekst & fotografie: Werner Ero



AUDIO EXCELLENCE
TEL: 0168-335180
E-MAIL: INFO@AUDIOEXCELLENCE.NL
WWW.AUDIOEXCELLENCE.NL